

KOPECZKY LÁSZLÓ

DON JUAN UTOLSÓ KALANDJA

Verses komédia 2 részben

II. RÉSZ

(A szín ugyanaz, mint az I. rész 1. képében.)

GALBA (idegesen járkál, a négy sarok felé kiles. Conius az oszlophoz támaszkodva szendereg):

Hogy siet az óra,
Hogy fogy a remény! (Coniushoz.)
Eredj már aludni!

CONIUS (megbillen a feje):
Nem én!
Nagy éj! Nem hagyom futni az örömet... Kíélvezem.

GALBA (befelé mutat):
Te még kárörvendel ezen?

CONIUS:
De mennyire!
Eminetta most már nem lesz olyan nyakas.
E szemétdombon én leszek a kakas! (Diadalmasan.) Kukuri-kúúú!... (Köhög.) Kh... kh...

GALBA (hátba veri):
Nyek-nyek... Fog ez menni,
Egyelőre elég ennyi. (Hirtelen vígan.)
J ö n n e k !
(Eminetta, Donna Clara, Hircan, Oiselle némán be.)

GALBA:
Nos?
OISELLE (fejével Hircan felé int)

GALBA:
Most már könnyebb lett
A lelkem... (Türelmetlenül Hircanhoz.)
Ne várass, fickó!

HIRCAN (nyújtja a macskafarkat)
CONIUS (boldogan kacag):
Ehhez mit szól?!
GALBA (veri a macskafarkkal Hircant):
Csirkefogó!... Rüpők!
Ez Juané teneked?!

OISELLE:
Ne bánts! Szenvedett érte eleget.

EMINETTA (*gúnyosan*):
Szenvedett? ...
Ennél nagyobb csapás ne érjen.

DONNA CLARA (*meglepődve Coniushoz*):
Te még nem alszol, drága férjem?

CONIUS (*Eminettához dörgölődzik*):
Item,
A jó Juant helyettesítem.

GALBA (*meglobogtatja a macska farkát*):
Adhatom? ... Tessék!

CONIUS:
Te gúnyolsz, — rozzant?!

GALBA:
Ha köhög a bolha, az bosszant.

EMINETTA:
Ne kakaskodjatok most, besték!

OISELLE:
Fut a drága perc.
A Végzet ránk borul,

CONIUS (*álszent képpel*):
Nincs más ... tűrjük jámborul.

OISELLE:
Én meg azt mondom:
Költsük fel az Órparancsnokot.

GALBA:
Ha éjjel zavarják,
Mint én, — szintén
Káromkodni szokott.

OISELLE:
Majd én keltegetem, hátha nem mer.

DONNA CLARA:
És mit mondsz meg majd?

OISELLE:
Azt, hogy: »Haldoklik egy ember.«

CONIUS:
Ez lesz a válasz:
»Szólj, ha meghalt« ...

EMINETTA:
Biz' ekkora számár az ...
Inkább mondd: »Ha most nem jön,
Holnap se fog aludni.«

OISELLE:
Ezt miből véled tudni?

EMINETTA: Ne akarj faggatni, Edes hugám.

SARA: Ha nincs Juan, Neje, Clerice, öt fogja nyaggatni.

OISELLE: Megyek ... Csak nekem ne rontson.

EMINETTA: Addig maradjon fejemen a kontyom! Karddal legfőljebb ... Inkább majd ő fél tőled.

OISELLE (el)

RODERIGO (énekel odakünn): «Bátran előre! Ki kard, kelevéz, Dalod a csatazajba Belevész ...»

(Bejön. Széles meghajlás a tollas kalappal cifrázva.)
 Jó estét, szüzek, szép lányok,
 Nemes urak, jó estét kívánok!
 SARA (gúnnyosan): Szüzek?!

RODERIGO: Szóltál, anyó?

SARA: A pluralia sértett.

RODERIGO: A jó, ha már kikérted.

SARA: Rosszul érted: Szűz itt egy ha van.

RODERIGO: Ne segits, kitalálom miagam ... (A halóságokadás hosszúnings Co-nus felé.)

A nénei!

CONIUS (felfortyan): Agyonverni, azt kénei!

EMINETTA (kacag): Telibe talált talány. (Sártra mutat.)
 O meg a szép leány!

RODERIGO: De mért vagytok talpon? Virasztani mi készlet?

CONIUS: Mi közöd hozzá!

RODERIGO:
Faragatlan tuskó... Lenézlek.

CONIUS:
Essen rád a balkon!

GALBA (*magyarázólag*):
Addig húzták, míg el nem tolták,
Don Juan legszebb kincsét — elrabolták.

RODERIGO:
Ugyan mi az?
Hisz a donnak burszáját csapolta.

EMINETTA:
Pimasz!

DONNA CLARA:
Irigy canis!

RODERIGO (*Sárához*):
Úgy véli öreganyám is?

SÁRA (*felhorkan*):
Öreganyád a kecske!

RODERIGO (*fájdalmasan*):
Ah, ismét beletapodnak a becsbe...
Colericus és furioso mind,
Bármerre tekintek.
Nos, halljam, — mi az, ami nincs meg?

EMINETTA:
Amivel te nem henegeghetsz, göthös.

RODERIGO:
Józan ész?

EMINETTA:
Lejjebb!

RODERIGO:
Bátor szív?

DONNA CLARA:
Légy hű légy, — a pettyhez.

EMINETTA:
Lejjebb!

RODERIGO:
Kész!
Lejjebb a tisztesség nem hágy kutatni.

EMINETTA:
Bátorság,
Segítünk utat mutatni.

RODERIGO:
A tiszta szemérem gátol.

DONNA CLARA:
Gondolkodjék.
Rájön magától.

RODERIGO:

Apage, parázna eszmék!

DONNA CLARA:

Törje a szikkadt kupolát,
Lumen lesz még.

RODERIGO:

Nahát, csak nem a...

EMINETTA:

Mondja ki, mondja ki,
Kis elvetélt papom.

RODERIGO:

Nem én!
Inkább a nyelvem leharapom!

GALBA:

S akkor jön a bú ám:
Potenciátlan lesz, mint a jó Juan.

RODERIGO:

Nahát, kikérem magamnak! (*Övéből kesztyűt ránt, arcul le-
gyinti Galbát.*)

Sértés vért kíván,
Védje magát! (*Kirántja a kardját.*)

GALBA:

Csak lassan!... Mi fán
terem a fegyverválasztó joga,
tán elfeledte?

RODERIGO (*vigyorogva az övéhez kap*):

Akkor is félj!
Rebulusom még gyorsabb.
Nos, mit választasz, mondjad?

GALBA:

Fegyverem a klistély! (*Előrántja és üldözni kezdi vele Ro-
derigót.*)

RODERIGO:

Utolért az átok!
Segítség!... Kegyelem... Megbocsátok!

GALBA:

Hiszi a balga, hogy tőlem meneked.
Megállj!... Tartsd a feneked!

RODERIGO (*elfut*)

ÓRPARANCSNOK (*rozzant öreg harcos, Oisellével be*):

Pernahajderek!
Vidáman vagytok,
Engem az ágyból kirángattok.

DONNA CLARA:

Sebünk úgyszólván most is még nyitott.
Kacagjuk a bigott Roderigót,
Akit egy klistély megfutamított.

ŐRPARANCSNOK:

Egy klistély?... Ha-ha!... Fura kúra,
Ráfér a nagyszájúra.

GALBA:

Úgy látom, nem kedveled.

ŐRPARANCSNOK:

Nejemnek,
Clericének csapta a szelet,
Dicsérte bájit
Reggeltől napnyugtáig,
S mint aki dolgát jól végezte,
Este — el a balfenéken,
Otthagyván a vulkánt nékem.
... Hosszú éj volt, az égre mondom!
Reggel csikorgott minden csontom.

EMINETTA:

Ismerem a tekergőt,
Nyelvet még nem láttak ilyen pergőt,
Be nem áll a szája,
A morál a paripája,
Aztán, ha a pendely alá kéne nyúlni,
Azt hiszed: meg akar fúlni,
Fohászt mormol, imát makog,
S ha forró alkonyon
Nyitva ablakod,
Átveti magát a balkonon.

HIRCAN (*Galbához*):

Mutassa azt a kesztyűt! (*Összepakósítja azzal, melyet Oiselle ta-
lált, aztán felöltve felmutatja.*)

Egyforma, mint két tojás.

GALBA:

Na, ezt a gyanút kirekesztjük,
Tekintve, hogy Roderigo,
Nem... khm... rokolyás.

OISELLE:

De nem is férfi.

ŐRPARANCSNOK:

Ejnye, húgom,
Ezt hogy érti?

OISELLE:

Hát csak úgy hírből tudom.
Mesélték.

GALBA:

Lassan a testtel!
Akkor sem illik rá a mérték,
Prúd az; látták,
Róla szólni is restell,
Hát rág...
Izé... harapni.

EMINETTA:

Gondolta: neki is legyen egy falatnyi.

GALBA:

Nem, nem, ama tettetest
A dámák közt keresném inkább.

EMINETTA:

Hihetőbb valóban.

SÁRA:

Magadról veszel mintát.

EMINETTA:

Csend ott az aszalóban!
Mindjárt mondok egy kedvest!

ÓRPARANCSNOK (*közibük áll*):

Na! Héj!... Így nem jutunk messze! (*Galbához.*)
Tényleg női fogat keressz-e?

GALBA (*bólint*)

ÓRPARANCSNOK:

Nahát, menjünk sorba... (*Eminettához.*)
Hol voltál az éjjel?

SÁRA:

Bőrét pácolta finom kancatéjjel.

CONIUS:

Hallgass, boszorka!

SÁRA:

Mosta a ráncot.

ÓRPARANCSNOK:

Így volt?

CONIUS:

Fráncot!...

Bőre sima bársony.

SÁRA:

Honnan véli tudni? Sze' nem forgatta nyárson.

EMINETTA (*dobbant*):

Hagynak végre szóhoz jutni?!

ÓRPARANCSNOK:

Beszélgj!

EMINETTA:

Felőlem ilyen veszély
Nem fenyegette.
Én szerettem... s tudok veszteni.

HIRCAN (*röhög*):

Úgy szerette, majd megette.
Hát valahol csak el kell kezdeni.

EMINETTA (*püföli*)

HIRCAN (*arca elé kapja kesztyűs kezét*)

EMINETTA (*megtorpan*):

Hol láttam én ezt a kesztyűt?...

GALBA:
 Ne kezdjük
 Előlről ismét.
 Már abszolváltuk az ipsét.
 ÖRPARANCSNOK (*Donna Clarához*):
 S te asszony?
 DONNA CLARA (*zavartan*):
 Én...
 CONIUS (*gyanakvón*):
 Te?
 SÁRA (*gyorsan közbevág*):
 Ő... Mi... ketten együtt voltunk.
 HIRCAN (*gúnyosan*):
 Dél van... szép kerek a Holdunk...
 CONIUS:
 Mit motyorékol ez itt?
 ÖRPARANCSNOK:
 Magának befelé!... Öltse fel a mezit.
 CONIUS (*el*):
 ÖRPARANCSNOK (*Hircanhoz*):
 Te tán e donnák
 Szavát kétségbe vonnád?
 HIRCAN (*Sárához*):
 Hát annyi szent,
 Hogy füllent kend.
 SÁRA:
 Hazug pecér,
 Megfizetsz még ezért!
 ÖRPARANCSNOK:
 Csitt!... Kezd el.
 HIRCAN:
 Izé...
 ÖRPARANCSNOK:
 Bátran!
 HIRCAN (*hátramutat*):
 Donna Clarát láttam
 A kapuhoz osonni...
 SÁRA:
 Hazudsz, fosondi! (*Az Örparancsnokhoz.*)
 Csak nem hiszi ezt el?
 ÖRPARANCSNOK (*Donna Clarához*):
 Ez igaz?
 DONNA CLARA (*méltatlankodik*):
 De nem!... Ha kell, megesküszöm rája.
 HIRCAN:
 Megismertem... habselyem ruhája...

ÖRPARANCSNOK: Az arccát láttád?
 HIRCAN: Nem... Csak a hátát.
 ÖRPARANCSNOK: Es merre tartott?
 HIRCAN (*Don Juan ajtajára mutat*): Ott ért partot.
 ÖRPARANCSNOK: Hozza bement?
 DONNA CLARA: Hazudik.
 SARA: Nyelvel kéne tépni!
 ÖRPARANCSNOK: Csendi!
 Nos? Láttad belépnit?
 HIRCAN: Igen.
 DONNA CLARA: Nem! Tanum az égi!
 ÖRPARANCSNOK: Sajnos ez nekünk nem elég.
 EMINETTA: Megvan!
 ÖRPARANCSNOK: Mi van meg?
 EMINETTA: Eszembe jutott...
 ÖRPARANCSNOK: Csak az ne legyen, angyalom,
 Amit már én is tudok.
 EMINETTA: A kesztyűk...
 ÖRPARANCSNOK (*sóhajt*): Az semmit meg nem old,
 Csak az időt vesztyük.
 EMINETTA: Messer Conius... Nála volt.
 ÖRPARANCSNOK (*dörömböl Conius kapuján*):
 CONIUS (*kijön*)
 ÖRPARANCSNOK: Messer, látta ezt a kesztyűt?
 CONIUS (*kelléttlenül*): Fontos?

ŐRPARANCSNOK:

Sőt, esküdni kell... (A jelenlevőkhöz.)

Van egy keresztjük?

EMINETTA (keblébe mutat):

Itt a lánc végén, tessék.

ŐRPARANCSNOK:

Ne bolondozz!

CONIUS (boldog vigyorral feltűri az ingét könyékig, és a dekoltázsba akar nyúlni)

EMINETTA (kezére csap)

ŐRPARANCSNOK (gyorsan):

Jó lesz eskü nélkül, Messer!

CONIUS (durcásan):

Esküdni akarok!

De igazán!... Legalább egyszer... (Ismét be akar furakodni a csábos dekoltázsba.)

DONNA CLARA:

Uram... Manrico... Gyalázat!

CONIUS:

Csak a törvény előtti alázat.

Esküdni akarok, hol az az oltár?!

EMINETTA (kiveszi a keresztet és messze eltartja):

Tessék!

ŐRPARANCSNOK:

Tedd meg!

CONIUS (sértődötten):

Mi az?... Itt már a becsületes polgár

Szavában kételkednek?

ŐRPARANCSNOK (dühös):

Így vagy úgy, de mondd már!

CONIUS:

Nos hát a kesztyű... Igen, láttam...

ŐRPARANCSNOK:

Hol?

CONIUS (befelé mutat):

Ott fõnn az ágyban.

ŐRPARANCSNOK (Donna Clara felé):

Az õ ágyában?

CONIUS:

Ottan...

ŐRPARANCSNOK:

S ezt csak így mondja nyugodtan?

CONIUS:

Hajaj!... Ami eleddig volt ott,

Abból nyithatnék egy boltot:

Sarkantyú, zabla, nyereg,

Biblia, butykos, növesztő szerek,
Páncél, kova, fél sonka,
Kitömött szalonka,
Zászlórúd, koppantó,
Pityke, gallér,
Bankó,
Sázötven tallér,
Sajt, kerek,
Fehér egerek . . .

ÓRPARANCSNOK (*közbevág*):

Lassan!

DONNA CLARA:

Ah, szégyenpír önti el orcám.

EMINETTA (*elgondolkozva Donna Clarához*):

Az a mafla

Matatott vón' a korcán?

DONNA CLARA:

Ugyan! Inkább az olvasót pergeti,

Semmint az asszonynépet kergeti.

Hát, hogy megfoghassam legalább a kezét,

Utána kaptam,

De csak kesztyűt értem,

Kéz már nem volt abban.

EMINETTA:

Elfutott a kappan.

ÓRPARANCSNOK:

Értem . . .

De ha otthon hevert az ágyban . . .

HIRCAN (*közbevág*):

Esküszöm, hogy láttam!

CONIUS:

Én is, hogy ki se moccan!

ÓRPARANCSNOK:

Hát ez már bosszant! (*Hircanhoz.*)

Lásd:

Ketten mondnak egyet,

S te egyedül mást.

HIRCAN:

Akkor sem szólhatok egyebet.

OISELLE:

S hátha más öltötte magára . . .

CONIUS:

Donna Clara

köntösét? . . . Erre gondol?

ÓRPARANCSNOK:

Egyem a begyedet,

Beh jókat mondol.

Mért nem mindjárt azt például,

Hogy férfi volt elöl és nő hátul?

OISELLE:

Gondoltam: rájön magátul.

GALBA (*ki a házból kétségbeesetten*):

Megvan már?... Meglelték?

EMINETTA:

A főzelék már kész,

De nincs még feltét.

A bajt tetézi,

Hogy a szellemet Hircan

Donna Clarának nézi.

GALBA:

Mondhatnál biztatóbb hírt ám.

Szegény Juan megébred lassan,

S én a kapitális hiányt véle

Miként tudassam?

Hogy mondjam néki?

CONIUS:

Mondd: »Drága kincsem,

Minden a régi,

Csak... szökőkutad az már nincsen...«

EMINETTA:

Jellemző, hogy ekként morog.

E korban már nem cseppen, csak csorog,

Pedig mást is lehet véle tudni,

Nemcsak aludni.

ÖRPARANCSNOK (*Galbához*):

És egyáltalán, — ne ő legyen, aki kérdez,

Hanem aki megmond... Értesz?

GALBA:

Hogyne... Majd ha hangja meggyütt,

Jer, menjünk be együtt... (*Bemennek az Örparancsnokkal.*)

EMINETTA (*Donna Clarához*):

Szóval, kegyed itt éjjel

Le-föl lejtett?

DONNA CLARA (*sértődötten*):

S te még hiszed, amit e fejre ejtett

Hazug nyelvével sziszeg?

HIRCAN:

Isten a tanúm!

CONIUS:

Lejjebb!

HIRCAN:

Erre mit feleljek...?

Nem. Más nem... Legfeljebb...

CONIUS:

Legfeljebb?

HIRCAN:

Hát a gazdám... Juan...

CONIUS *(gúnyosan)*:

Lám ... két beszédes tanú.

Így lesz a semmiből gyanú.

Pedig

A tények úgyszólván egymást fedik,

Egyik a hátát látta, másik előlről.

OISELLE:

Isten malma lassan öröl.

SÁRA:

Na, én máris távozom, a malomkőről. *(De megáll az ajtóban, mert Galba és Órparancsnok be.)*

EMINETTA *(türelmetlenül)*:

Nos?!

GALBA:

Az évig harsan átka.

CONIUS:

De hát ki a ...? *(Levegőbe harap.)*

ÓRPARANCSNOK:

Setét volt, nem látta.

CONIUS *(dühös)*:

Hogy lehet szeretni egy setét foltot?

Észre sem venné, hogy az öreganya volt ott.

GALBA *(az Órparancsnokhoz)*:

Most mit teszesz?

ÓRPARANCSNOK:

Hazamegyek, lefekszem.

EMINETTA:

Csak szeretnél.

Előbb, rexem,

Egy kis duellum a nejednél.

ÓRPARANCSNOK *(gőgösen)*:

Ez, ez ... *(Legyint.)*

Na jó, folytatom inkább.

HIRCAN:

Izzadhatsz itt kakasszóig tintát,

Gazdám meg lesheti a likat.

ÓRPARANCSNOK *(el)*

CONIUS:

Tudsz jobbat?

HIRCAN:

Ühüm ... *(Tört vesz elő ingéből.)*

Szerzek másikat.

(Döbönt csend.)

Nincs önkéntes jelentkező? *(A férfiak ijedten hátrálnak.)*

CONIUS:

Ez ő, a pimaszság szobra!

EMINETTA:

Remélem, ráakadsz jobbra,
Ha már nekiálltál faragni.
Ezekét itt le se érdemes harapni.
(*A férfiak tiltakoznak.*)

CONIUS:

Mi kifogása van? Alaki?

HIRCAN:

Csitt! Rejtőzzenek el... Jön valaki!
(*Mindenki elbújik.*)

PÁTER CORNELIUS (*breviáriumot olvasva lépked*)

HIRCAN (*mögéje oson, széles mozdulatokkal, mintegy
kérdőn: »Mi legyen?»... Eminetta lefelé fordítja hüvelykujját, a többiek élénken tiltakoznak, a Páter el.*)

EMINETTA (*dühösen legyint a fejcsóválásokra*):

Tudja is ő értékít e kincsnek,
Észre se venné, hogy nincs meg.

DONNA CLARA (*sóhajt*):

Sose találunk olyat mi!

EMINETTA:

Nem kell válogatni.

DORDONE (*botjára támaszkodva totyog át a színen*)

OISELLE (*méltatlankodik*):

Nahát, Hircan, miért tétovázol?

HIRCAN:

E' nem villámlik, dörög,
Emellett csak ázol.

DONNA CLARA:

Juanhoz aligha pászol,
Mondhatnád: »Megvan a török,
Beleszerettem egy állhatatos hűbe.«

EMINETTA:

Ezért kár befűzni a tübe.

HIRCAN:

Csitt!... Ki jön itt?! (*A többiek elbújnak.*)

EUNUCH (*be, cérnavekony hangon*):

Salve, Hircan.

Hogyhogy nem a kásád fűjod?

HIRCAN:

Eszedhez képest nagy a súlyod,
Semhogy felfognád bajom.

EUNUCH:

Segíthetek?

HIRCAN (*felszisszen*):

Eunuch létedre?

Nagyon!

Kit vártunk? Ippeg téged,

Más már nem hiányzik, csak a segítséged.

Nos... Azt kérem tőled,
Add kölcsön a... (Fütyül.)

EUNUCH:

Mit?

HIRCAN (fülébe súg)

EUNUCH (vérvörös a dühtől):

Széthasítlak, fattyú!

(Futnak körbe. Távolról Roderigo lovag éneke: »Bátran előre! Ki kard, kelevéz...«)

HIRCAN (megáll, fülel, arca felragyog, összedörzsöli a tenyerét):

Derül már egünk,

Ő az, ő kell nekünk! (Szinte bocsánatkérőn.)

Csak egy arasszal lesz rövidebb vége.

EMINETTA:

Hát... Úgy sincs rá szüksége.

HIRCAN (megérinti a vállát a lihegő, futó Eunuchnak, balra mutat, s indul jobbra):

Te csak keress nyugodtan, ottan,

Én erre futottam.

(Ketten kétfelé el.)

(Az Őrparancsnok lép ki Don Juan ajtaján. A nők felsikítanak. Kormos, poros, meszes, olyan mint az ördög.)

EMINETTA:

Jesszusom!

ŐRPARANCSNOK:

Mi lelt?

EMINETTA:

Na hallja, a hideg kilelt,

Azt hittem: az ördög maga!

OISELLE:

Még az is rímél:

A bakkecske szaga.

CONIUS:

Hát még a szarva.

ŐRPARANCSNOK:

Hallja! Úgy rúgom farba,

Hogy a várfalon is átszáll!

EMINETTA:

Hol a fenében császkált?

Hogy ilyen ében?

A kemencében?

DONNA CLARA (végighúzza ujját a poros arcon):
Vajh látomás, vagy vágyalak?

ŐRPARANCSNOK (dünnyög):

Hol jártam, hol jártam... Az ágy alatt.

(Kacagnak.)

CONIUS

Leste a tőgyet a koson.

EMINETTA:

Hogy a tettes a tetthelyre
Visszaoson...

DONNA CLARA:

Gondolta: a tartalékhölgyek
Ott leledzenek.

EMINETTA:

Ki hát a vámpír? ... Nevezd meg!

ŐRPARANCSNOK:

Vámpír? ... Ostoba beszéd!
Nézzétek csak, mit találtam! (*Nyújtja a tenyerét.*)

OISELLE:

Gyöngyszem ... Beh szép!

CONIUS:

Többet keresne, ha ágyban,
Vagy alatta turkálna folyton,
Mint az igazságosztó poszton,
Itt egy zefír, ott egy zsád ...

DONNA CLARA (*idegesen*):

Fogd be a zsád!

ŐRPARANCSNOK:

Tán ismeri is,
Hogy így pattog.

DONNA CLARA:

Igen is ... nem is ...

CONIUS:

Ne hímezz-hámozz, — beszélj!

DONNA CLARA (*dobbant*):

Ejh, hát békén hagytok?!
Ha megmondom is ... semmi haszon.

ŐRPARANCSNOK:

Asszonyeszszély,
Nem könnyű elvergődni azon,
Mondsza mégis,
Bármi fölösnek látszik.

DONNA CLARA:

Nos, a gyöngysor, amiből hiányzik,
Az enyém volt ...

EMINETTA:

Tehát Hircan igazat szólt ...

DONNA CLARA:

... de elveszett.

(*Csalódás moraja.*)

ŐRPARANCSNOK (*dörmög*):

Elveszett ... Ezt mindenki mondhatja.

DONNA CLARA:
Úgy segéljen a Firmamentum Atyja!

ÓRPARANCSNOK:
Gyöngysorod elől, ruhád hátul;
Gyanús vagy, tudod.

CONIUS:
Valami eszembe jutott!

ÓRPARANCSNOK (*bosszús, mert már azt hitte, végleg nyomon van.*)

Thá!... Éppen rosszkor!
Halljuk, öreg bocskor!

CONIUS:
Egy káprázat... (Megremeg.)

GALBA (*homlokára teszi a kezét*):
Most is remegsz, pedig nincsen lázad.

CONIUS (*ellöki a kezét, szemmel láthatólag nem kedveli a doktorokat*):
Hess te!

ÓRPARANCSNOK:
Nos, mi volt a káprázat?

CONIUS:
Asszonyom, Clara... este...

DONNA CLARA (*feljajdul*):
Hát már ő is ellenem lázad?

ÓRPARANCSNOK (*türelmetlenül*):
Nohát, a nőd...?

CONIUS (*megborzong*):
Két példányban láttam őt!

ÓRPARANCSNOK:
Két példányban?

CONIUS:
Annyiban éppen:
Egyet a lépcsőn... egyet az ágyban.
Vagyis... a lépcsőn jövet
Elsuhant lefelé mellettem,
S mikor a szobába léptem,
Megmerevedtem, mint a cövek,
Mert ott is voltunk legalább ketten.
Hirtelen nagyot csuklám,
De aztán megnyugvék
Elég hamar;
Nyilván a vinkó mián
Látok duplán.

GALBA:
Ez csak evidens,
Delirium tremens a javából,
Falból denevér, fehér egér...

CONIUS:

Úgy van ... Meg egy kis vaskarika fából!
Szakadj meg, értelem,
Az imént jöttem rá hirtelen:
Az egyik látomás teljes puccban volt,
A másik egészen pucér ...

EMINETTA:

Mese, meskete ...

CONIUS (az Őrparancsnokhoz):

Ismét megesket-e?

ŐRPARANCSNOK:

Felesleges ... Ő a tettes,
S te menteni szeretnéd.

DONNA CLARA:

Inkább szurokban ferednék,
Semhogy ...

ŐRPARANCSNOK:

Elég ... (Kardjára csap.)

Asszony! ... A törvény nevében!

CONIUS (morog):

Jobban bíznék egy kétpúpú tevében.

DONNA CLARA (keserűn):

Azért jöttél, hogy börtönbe vettes,
S nem hogy megleld, ami elveszett?

ŐRPARANCSNOK:

Megmondod hamar,
Ha hüvelykszorítóba teszem
Kezem ... (Megfűjja az ujját.)
Akarom mondani: a kezed.

OISELLE (felsikolt):

Jaj!

ŐRPARANCSNOK:

Mi lelt, gyerek?

OISELLE (Coniusék balkonjára mutat):

Odanézzenek!

(A balkonon lefátyolozott női sziluett, nyakában gyöngysor.
Eszeveszett menekülés az oszlopok mögé.)

DONNA CLARA (kiles az oszlop mögül):

A ruhám!

CONIUS (kinéz és visszakapja a fejét):

Úgy ám.

Meg a gyöngysor.

ŐRPARANCSNOK (csak a kardját dugja ki):

Ki vagy, Szellem?

Erinnüsz? Fúria? Ördög? (Döfköd a kardjával.)

GALBA (gúnyosan):

Innen aligha döfi mellen.

Intézkedjék! (Kilöki.)

ÖRPARANCSNOK:

I-intéz-kedem... p-persze... (Felkiált.)

Jö... jö... jöjjön le, ha van mersze...

A SZELEM:

Jö v ö k...

ÖRPARANCSNOK (indul lábujjhegyen kifelé, közben odaság Galbának):

Fogjátok a dögöt.

Futok, erősítést hozok.

EMINETTA (gúnyosan):

Elfele sebesebben mozog.

A SZELEM (dobbant):

Megállj!...

ÖRPARANCSNOK (megrázza a fejét):

Á-á!... (Még dühösebb dobantás, lehangoltan.)

Á-állók...

A SZELEM:

Tudd meg: én tettem!

ÖRPARANCSNOK (sírós hangon):

Na jó. (Donna Clarára mutat.)

És mért vagytok ketten?

A SZELEM:

Ez csak Donna Clara

Ruhája.

A szellemkép én vagyok: (Fellebenti a fátyolt.)

S á r a...

CONIUS:

Nahát,

Adta boszorkája!

GALBA:

A'sszem — hipp-hopp,

Lehet mégis segítséget hozni.

SÁRA:

Nem tarthattam tovább

Magamban a titkot,

Ürnómet készültek immár megkínozni.

OISELLE:

De hát mi szülte a haragot?

SÁRA:

Miféle haragot?

OISELLE:

Gondolom... izé... no... hát miért harapott?

SÁRA:

Mert amiből mindenkinek jutott bőven,

Megtagadta tőlem.

Hát azt mondtam:

»Tudod mi lesz, Don Juan? — Kappan!«

Magamra hát álrühát kaptam,

Beosontam hozzá, és — l e h a r a p t a m !

ÖRPARANCSNOK:

Lángot a gyutacsra.
A bizonyítékot mutassa!

SÁRA:

Hozom ... (El.)

OISELLE (letérdel):

Hála az Úr ... (Felugrik.)
Úristen! — Hircan ...
Fusson valaki, keresse,
Nehogy Roderigónak lemesse,
És ő ... (Üvöltés a közelben.)
Késő! ...

HIRCAN (jön vigyorogva, kezében kalapja, másik tenyerével takarja. Balról Sára jön, kötényében hozza a bűnjelet. Döbönt csend közepett.)

Függöny

II. JELENET

(Mindenki a színen tolong. A hölgyek virággal.)

OISELLE:

Kezdjünk belé a dalba.
A két lovagot
Megmentette doktor Galba.
(Ének.)

NŐK:

Öntsünk a kehelybe
Habzó bort.
A letört fűzfaág
Visszaforrt.

Lejtsünk táncot, lányok,
Völgyön és hegyen,
Hogy a szomorúfűz is
Vidám legyen.

FÉRFIAK:

Fegyverbe, vitéz,
Most mutasd meg, mit érsz.
Mely egy egész sereget megver,
Megvan a régi fegyver.

Megvan a fegyver,
Evoé, Mars és Amor,
Csak a szív, a szív
Legyen bíbor, bársony,
A többi lehet fából.

OISELLE:

Jönnök!

(Nyílik az ajtó Galba jön és széles mozdulattal meghajol.)

MIND:

Brávó, maestro! Bravisszimó!

VEGYES KÓRUS:

Híre az Olümposz tetejéig ér ma!

Éljen a tú!

Éljen a gyűszű!

Éljen a cérna!

(Az ajtóban megjelenik Don Juan és Roderigo. Üdvözlő, röpülnek a virágok.)

DON JUAN (kissé nyafkás a hangja):

Hogy szívem ismét parázsló,

Neked köszönhetem, Galba,

Doktor és varázsló!

RODERIGO (hetykén megveregeti Galba vállát):

Nahát, ügyes a kezed,

Ezentúl orációt sem kezdek így:

Amici... rövid leszek (Röhög, megsimogatja Eminetta szoknyáját.)

EMINETTA (előbb rá akar csapni a kezére, de aztán meglepődve):

Na!... Na??...

DON JUAN (átöleli Hircant):

És ez a hű szolga!

Szem nem maradhat száraz,

Lelkem, barátom! (Megcsókolja.)

HIRCAN (kényelmetlenül feszeng):

Na! Összenyálaz!

DONNA CLARA (pirulva meghajol):

Üdvözlégy, lovag... Mátul...

DON JUAN (félretolja):

Conius, be örülök, hogy látom! (Mégfogja a kezét és simogatja.)

OISELLE (felsikít)

EMINETTA:

Mi a?

OISELLE:

Valaki megcsípett hátul.

RODERIGO (vigyorogva sétál odébb. Meglátja Lucreziát. Vetkőzni kezd)

LUKREZIA:

Na, hé!... Lassan!

RODERIGO:

Tudom, mire vár.

Minek várassam.

DONNA CLARA:

Lovagom, de heves lett hirtelen.

RODERIGO:

Ahol a szív beszél, hallgason az értelem. *(Átöleli hátulról.)*

HIRCAN *(sikít)*

EMINETTA:

Na mi a?!

Üvöltsz itt, jó, hogy nem dül

A palota fala ki.

HIRCAN:

Engem is megcsípett valaki!

DON JUAN *(csókot hint feléje, ujjával)*

OISELLE *(kacagva fut körbe, mögötte Roderigo, Hircan és Don Juan ellenkező irányba futnak körbe. Középuött a sóbálvány-nyá dermedt tömeg. Roderigo és Oiselle jobbra, Don Juan és Hircan balra kifut)*

(Döbrent csend. A bentmaradottak némán néznek egymásra.)

GALBA *(megpróbál vidámabb hangot megütni):*

Ünneplő tömeg között

Soha még ennyi levertet.

(Átfut a színen jobbról balra Oiselle, Donna Agatha és mögöttük Roderigo, balról jobbra pedig Hircan, az Örparancsnok, mögöttük Don Juan.)

CONIUS *(felnyög):*

Te örült!

Összekeverte d!!!

Függöny

UTÓJÁTÉK

(Szín: ugyanaz. Don Juan és Roderigo lovagon kívül mindenki ott toporog Conius palotájának kapujában.)

ÖRPARANCSNOK *(dörömböl):*

Sára! ... Sára!

SÁRA *(be. Kezeit maga előtt bilincselésre készen kinyújtva tartja):*

Tudom, bűnhődnöm kell,

Vezessetek el.

Vak szenvedély tett rosszá. *(Lehajtja a fejét.)*

ÖRPARANCSNOK *(megköszörüli a torkát):*

Izé! ... *(Meglöki Hircant.)*

Mukk mán!

HIRCAN *(térdre hull):*

Drága néne ...

(Sírósan.) Megen harapni kéne.

ÖRPARANCSNOK *(félénken):*

Méghez a duplán ...

Gyors függöny

V É G E